

DHB DIALOG

NR 3 >> 2026 ÅRGÅNG 53

BO CARLSSONS
MINNESGÅVO-
FOND – ÖPPEN
FÖR ANSÖKAN!

ARVSFONDSPROJEKT LÄTTARE RÄTT
DET BLIR LÄTTARE

OLIKA VILLKOR I EUROPA
**FÖR DÖVA OCH
HÖRSELSKADADE BARN**

SONIA – HEDERSMEDLEM I DHB
ÅREN I DHB

Tidskrift för Riksförbundet för döva, hörselskade barn och barn med språkstörning

Behöver du stöd? Vill du prata med någon?

Stödsamtal på digitala jouren

Måndag: 11:00 – 13:00

Torsdag: 19:00 – 21:00

eller mejla stod@nationellkvinnojour.se

Hej!

Är du mellan 6-21 år?

Chatta med oss på **måndagar** och **torsdagar** 18:30-20:30!

Det vi gör är viktigt!

Hoppas att ni alla haft en riktigt skön sommar med tid för vila, äventyr och stunder med de som betyder mest. Nu är hösten igång och med den kommer ny energi, nya möten och en hel del spännande saker att se fram emot.

FÖR MIG ÄR HÖSTEN alltid en påminnelse om varför det här engagemanget känns så självklart. Min dotter föddes döv och har cochleaimplantat, och mitt engagemang i DHB följer naturligt hennes resa genom livet. Utmaningarna förändras med åldern och just nu är mycket fokus på gymnasietiden. Vi ser gång på gång hur enskilda döva elever hamnar mellan stolarna, sällan på grund av ovilja från skolans sida, utan oftare på grund av strukturella hinder som tolkbrist, för få elever i en grupp eller schematekniska begränsningar. Det är konkreta problem med stora konsekvenser för unga människors framtid, och det driver mig att fortsätta kämpa.

I mitt arbetsliv har jag fått förmånen att jobba med organisationsutveckling och förändringsledning i många år. Den erfarenheten försöker jag ta med mig in i mina ideella uppdrag och använda på bästa sätt, utan att krångla till det i onödan, men förhoppningsvis som ett bidrag till att vi bygger något ännu starkare tillsammans. Inom innebändyn har jag ett annat ideellt ben att stå på, som ledare och tränare, och det påminner mig ständigt om hur mycket en engagerad grupp kan åstadkomma när alla drar åt samma håll.

Framåt finns det verkligen mycket att hålla ögonen på. Riksdagsvalet närmar sig och det är ett gyllene tillfälle

för oss att synas, höras och ställa krav. Rätten till teckenspråk, tillgång till rätt stöd och en skola som verkligen fungerar för våra barn, det måste in i den politiska debatten. Det är läge att vi som organisation tar plats och ser till att politikerna förstår vad som står på spel för våra familjer. Jag vill också

fortsätta stärka banden med distrikten, för det är där det verkliga arbetet händer och där familjerna finns. Hör gärna av er med tankar, idéer eller om ni bara vill snacka. Det är i mötet med er som det här arbetet får sin kraft.

Ha det bra och välkommen till en händelserik höst!

LSS-insatser med fokus på kommunikation

Mo Gård har över 75 års samlad erfarenhet och specialiserad kompetens kring kommunikation, kombinerade funktionsnedsättningar och utmanande uttryckssätt. Vi är ett stiftelseägt idéburet kunskapsföretag som erbjuder individanpassade helhetslösningar inom boende, daglig verksamhet och anpassad gymnasieskola till personer med intellektuell funktionsnedsättning och/eller autism.

Vi finns på flera platser i landet och har just nu lediga platser att erbjuda. Välkommen att besöka vår hemsida eller ta kontakt med våra kunniga placeringsansvariga:

✉ placeringsansvarig@mogard.se ☎ 010-471 67 00

mogard.se

MO GÅRD

Redaktör

Johanna Eklöf

Ansvarig utgivare

Fredrik Zetterberg

Adress

Riksförbundet DHB

Slottsgatan 13 A

703 61

Tel: 019-17 08 30

Mail: kansliet@dhb.se

Prenumeration

Riksförbundet DHB:s kansli

Mail: kansliet@dhb.se

Tidningen utkommer med 4 nr/år.

Pris för icke medlem 200 kronor/år.

Annonser

Johanna Eklöf

Tel: 073 335 98 99

johanna.eklof@dhb.se

Grafisk produktion

Olga&friends AB

Tryck

Ågrenshuset AB, Bjästa

Manusstopp nr 4, 29 okt 2026.

Tidningen finns ute vecka 49.

Omslag

Unsplash

>>

När du flyttar, kom ihåg att meddela adressändring till Riksförbundet DHB:s kansli, kansliet@dhb.se så medlems-tidningen och övrig information når dig!

Som medlem i Riksförbundet DHB får du DHB Dialog fyra gånger per år, tillgång till riksförbundets och distriktens aktiviteter, råd och stöd samt möjlighet att påverka.

Bli medlem via:

www.dhb.se/bli-medlem

Vi jobbar för att steget från skola till vuxenliv ska bli enklare och tryggare

Lättare Rätt

DET HAR NU GÅTT några månader sedan jag började som projektledare för *Lättare Rätt*, DHBs treåriga Arvsfondsprojekt. Det har varit en vår med mycket nytt, många möten och en hel del arbete bakom kulisserna. Nu när höstterminen har dragit igång på riktigt börjar vi också ta nästa steg i projektet, så det känns som ett bra tillfälle att berätta lite mer om vad Lättare Rätt faktiskt är, vad vi har gjort hittills och vad som väntar framöver.

Lättare Rätt riktar sig till unga teckenspråkiga döva och hörselskadade med NPF. Projektets övergripande mål är att göra steget från skolan ut i vuxenlivet lite enklare och tryggare.

Att bli vuxen innebär ju en hel del saker att hålla reda på. Utbildning, arbete, ekonomi, boende, myndighetskontakter och allt annat som plötsligt förväntas fungera. För vår målgrupp kan det dessutom vara svårt att hitta samhällsinformation som både är tillgänglig, begriplig och anpassad efter de egna förutsättningarna.

Därför ska vi inom Lättare Rätt utveckla en webbapp där vi samlar viktig information om sådant som är bra att känna till på vägen in i vuxenlivet. Tanken är att informationen ska presenteras på olika sätt, bland annat genom text, teckenspråkiga filmer, bilder och illustrationer. Vi vill också ta vara på erfarenheter från personer som

själva har gjort den här resan och låta dem dela med sig av sådant som de önskar att de hade vetat när de var yngre.

Men innan vi kan börja bygga själva innehållet behöver vi veta vad målgruppen faktiskt behöver och efterfrågar. Och det är framför allt där vi befinner oss just nu.

EN VÅR MED MYCKET FOKUS PÅ FÖRANKRING

Vi ligger något efter den ursprungliga tidsplanen för projektet. Ansökan till Lättare Rätt skrevs i flera omgångar och under en längre period, vilket har gjort att vi behövt förankra projektet på nytt hos vissa av de organisationer och samarbetspartners som varit med under ansökningsprocessen.

En stor del av min första tid som projektledare har därför gått åt till att träffa organisationer och samarbetspartners, berätta om projektet, lyssna in och prata om hur vi kan samarbeta framåt. Det har varit ett viktigt arbete för att se till att alla har samma bild av projektet och vart vi är på väg.

För min egen del har våren också handlat mycket om att komma in i DHB som organisation och sätta mig in i projektet ordentligt. Det är många delar som ska hänga ihop och många personer och organisationer som på olika sätt kommer att vara viktiga under projektets tre år. Även om det har gjort att vissa delar tagit lite längre tid än vad som först var pla-

Vi som arbetar med Lättare Rätt från vänster till höger:
Åsa Auvinen, ekonomi
Johanna Eklöf, kommunikatör
och Lucía Ramírez
Lilliestrand, projektledare

**Följ oss gärna!
Och hjälp oss gärna
att sprida Lättare
Rätt vidare!**

nerat, känns det viktigt att vi har fått lägga den tiden på att skapa en bra grund att arbeta vidare från.

NU BÖRJAR VI SAMLA IN KUNSKAP

Nu när hösten är igång är vi inne i arbetet med att ta fram de enkäter som senare ska skickas ut. Dels vill vi nå personer ur målgruppen, dels personer som i sitt yrke möter målgruppen.

Vi vill få en bättre bild av vilka frågor och behov som finns. Vilken information är svår att hitta eller förstå idag? Vad behöver man veta när man lämnar skolan och ska ta sina första steg in i vuxenlivet? Vilket stöd behöver man för att kunna ta till sig informationen? Och vad tycker målgruppen själva är viktigt att vi har med?

Senare under hösten planerar vi också att genomföra workshops tillsammans med personer ur målgruppen.

Där hoppas vi kunna fördjupa det som kommer fram i enkäterna och få möjlighet att prata mer om erfarenheter, behov och önskemål.

Allt detta ska sedan ligga till grund för det fortsatta arbetet med webbappen. För oss är det väldigt viktigt att vi inte utgår från vad vi tror att målgruppen behöver, utan att de som faktiskt ska använda appen får vara med och påverka vad den ska innehålla och hur den ska fungera.

EN GRAFISK PROFIL SOM SKA KÄNNAS RÄTT

En annan del som vi har arbetat mycket med under våren är Lättare Rätts grafiska profil. Vi har velat skapa ett uttryck som känns tilltalande och modernt, men framför allt inkluderande och anpassat efter målgruppen.

Som en del i det arbetet har vi samarbetat med en illustratör som har varit väldigt

lyhörd för våra tankar och önskemål. Illustrationerna följer de färger och det uttryck vi har valt för den grafiska profilen, samtidigt som vi har lagt stor vikt vid att de personer som syns ska representeras på ett inkluderande sätt.

För oss handlar den grafiska profilen inte bara om hur projektet ser ut. Tillgänglighet handlar också om hur information presenteras, hur lätt den är att ta till sig och om man som målgrupp kan känna igen sig i det man möter. Det är ett arbete som vi kommer att fortsätta utveckla i takt med att projektet växer.

Utöver oss som arbetar med Lättare Rätt finns såklart också alla de samarbetspartners, organisationer och personer som på olika sätt bidrar med kunskap och erfarenheter. Och framför allt hoppas vi att allt fler personer ur målgruppen

kommer att vara med och forma projektet under de kommande åren. Det är mycket kvar att göra och vi är fortfarande i början av projektet. Men efter en vår där mycket tid har gått till att sätta grunden känns det väldigt roligt att nu börja komma in i nästa fas. Under hösten kommer fokus framför allt att ligga på att lyssna, samla in kunskap och skapa ett så bra underlag som möjligt för det som så småningom ska bli Lättare Rätt. Vill ni följa med på vägen finns vi på Instagram under @lattareerratt. Där kommer vi löpande att dela med oss av vad som händer i projektet, vad vi arbetar med och hur man kan vara med och bidra.

Skillnader och likheter i Europa

FEPEDA i Sibiu, Rumänien. April 2026

Riksförbundet DHB är medlem i den europeiska organisationen FEPEDA. Just nu har jag dessutom den stora äran att vara ordförande för FEPEDA (eller President som det kallas). Det är viktigt att vara en del av den europeiska familjen och genom den kan vi driva frågor på EU-nivå och vi lär oss jättemycket av varandra också. Representanten för vår tjeckiska systerorganisation har gjort ett fantastiskt arbete med att samla in uppgifter från alla medlemsorganisationer för att vi ska kunna jämföra situationen i våra olika medlemsländer. Det kan ge oss lite perspektiv på det vi själva gör och sam-

tidigt också få syn på att även om Sverige är bra på mycket så är vi inte bäst på allt - man blir lite mer ödmjuk alltså. Här kommer några exempel från kartläggningen:

Tidiga insatser/ intervention

En av de mest positiva likheterna är att nästan alla länder numer har infört allmän hörselscreening för nyfödda. Sverige införde detta 2005, Tyskland 2009 och Georgien så sent som 2018. Men vad som framgår av kartläggningen är att det inte är själva screeningen som är den största utmaningen, utan vad som händer efteråt. I länder som Österrike, Sverige och

Finland finns välutvecklade system för att fånga upp familjen direkt, medan familjer i länder som Bulgarien och Georgien ofta lämnas att navigera i systemet på egen hand. Österrike har kommit ganska långt i att systematisera uppföljningen. Här har man i vissa delstater infört ett så kallat "NHS-tracking system". Det handlar inte bara om att screena, utan om att säkra att inget barn faller mellan stolarna efteråt. Systemet ska garantera att familjen inte lämnas ensam att navigera i världen efter ett positivt svar på screeningen. I Sverige har vi något många andra länder saknar, nämligen hörselscreeningen vid

fyra års ålder. Det ger oss en viktig andra chans att fånga upp barn med progressiva eller senare uppkomna hörselnedsättningar.

Skolan: Inkludering eller specialskola?

Trenden mot inkludering i vanliga skolor är tydlig över hela Europa. Men inkludering kräver resurser för att inte bli enbart en placering. I Spanien är hela 95,8 % av eleverna integrerade i vanliga skolor. Även i Sverige och Finland är detta alltmer vanligt (85-90 %). Samtidigt ser vi att rätten till stöd i klassrummet varierar kraftigt. I Lettland finns en utmaning i att stöd ofta är

”Det är viktigt att vara en del av den europeiska familjen och genom den, kan vi driva frågor på EU-nivå och vi lär oss jättemycket av varandra”

kopplat till teckenspråk, vilket skapar barriärer för familjer som valt en talande väg med CI. Stödet i skolan är strikt kopplat till koder. Om ett barn får koden för "hörselnedsättning" förväntas stödet vara på teckenspråk, vilket skapar en utmaning för barn med CI som behöver kanske behöver stöd av audionom och klassrumshjälpmedel snarare än teckenspråkstolk. Familjer som vill ha talat språk och audionomstöd tvingas då istället söka stöd med koden för "inlärningssvårigheter" för att få rätt resurser i en vanlig skola, vilket skapar en onödig stigmatisering och barriär.

Tyskland utmärker sig med en högre andel barn i specialskolor (40–50 %). Att Sverige, liksom Tyskland fortfarande erbjuder en valfrihet mellan regionala specialskolor och integration i hemkommunen med stöd är alltmer ovanligt i andra länder. Att ha kvar specialskolorna som ett alternativ är en styrka som de länder som rört sig mot full inkludering nu saknar.

Hörselteknik

När det gäller tekniska hjälpmedel är skillnaderna mellan länderna slående: Cochleaimplantat (CI): I de flesta länder, inklusive Sverige, Finland, Tjeckien och Frankrike, täcks kost-

naden för CI och operation fullt ut av staten eller försäkringar. Men djävulen finns i detaljerna – särskilt när det gäller underhåll. I Spanien täcker det nationella hälsosystemet inte bara själva implantatet, utan även batterier i tre år, förnyelse av mikrofoner vart fjärde år och byte av kablar och antenner vartannat år, medan vi i Sverige ofta har en mer godtycklig regional hantering av reservdelar. I Sverige byts processorer ut efter medicinsk bedömning, ofta med ett intervall på 8–9 år. Här ligger exempelvis Georgien, Litauen, Österrike och Frankrike före, med standardintervaller på 5 eller 7 år. Det innebär att barn i dessa länder snabbare får tillgång till den senaste tekniska utvecklingen.

Hörapparater:

Här ser vi stora skillnader. I Finland och Sverige är de kostnadsfria för barn, medan man i länder som Tjeckien och Litauen endast får ett fast bidrag som ofta inte på lång väg täcker den faktiska kostnaden för de mest moderna apparaterna.

Batterier och reservdelar:

Detta är en ständig källa till ekonomisk stress för familjer i vissa länder. Medan Sverige och Finland ofta erbjuder fria batterier till barn, måste familjer i t.ex.

Rumänien och Litauen betala dessa själva. I dessa länder spelar civilsamhället en oerhört viktig roll som kan stödja familjer både med utbildning och med reservdelar till tekniska hjälpmedel. Privatpersoner som betalar inkomstskatt i Rumänien kan styra upp till 3,5 % av sin skatt till en godkänd icke-vinstdrivande organisation.

Teckenspråk för föräldrar

Även om många av oss föräldrar i Sverige tycker att vi erbjuds för lite teckenspråksutbildning får vi mer än i många andra länder. I Bulgarien och Rumänien, finns inget statligt stöd alls för teckenspråk. Familjer är hänvisade till kurser som drivs av frivilligorganisationer eller betalas ur egen ficka. Finland har ett intressant system som är mer behovsbaserat. Där beviljas teckenspråkslektioner som "anpassningsträning" och kan ges till hela familjen, inklusive syskon och mor/farföräldrar, med ett rekommenderat omfång på 40–100 timmar per år.

Kraften i föräldraorganisationer

Sammanställningen visar att våra medlemsorganisationer är ryggraden i stödet till familjerna. Från familjeläger i Estland och Tjeckien, till psykologiskt stöd i Litauen

och Bulgarien, fyller vi de luckor där staten brister. I många länder i Europa kompletterar eller ersätter organisationerna det statliga stödet. De är med andra ord utförare av välfärdstjänster.

Kartläggningen visar att även om tekniken (som CI och hörapparater) har blivit mer tillgänglig över hela Europa, så släpar det sociala och pedagogiska stödet efter i många länder. Som föräldrar i Europa står vi inför liknande utmaningar, men genom att lära av varandras system kan vi fortsätta driva på för att varje barn, oavsett var de föds, ska få de verktyg de behöver för att forma sin egen framtid.

Daniel Lakso Tesak

Ordförande i
Riksförbundet DHB
Ordförande (President)
i FEPEDA

Årsmötet blev en spännande upplevelse! Tack Riks DHB!

JAG FICK DET HEDERSAMMA UPPDRAGET att sitta årsmötesordförande och i slutet av årsmötet blev det ännu mer hedersamt. Nämligen att bli utnämnd till hedersmedlem i DHB. Lite speciellt också eftersom DHB och jag är nästan exakt lika gamla! Jag är ett par veckor äldre.

Redan under 70-talet hade jag hört talas om DHB:s arbete genom mitt jobb på Birgittaskolan och gymnasieskolorna. Genom min svärfar hörde jag om DBM (Döva Barns Målsmän), som det hette tidigare, där han hade varit aktiv i styrelsen redan på 50-talet. När vi i början av 1980-talet fick vår döva dotter och fick information runt henne, gick vi bland annat föräldrakurser på Åkerby kursgård, som erbjöds av landstingen i den mellersta regionen. Där möttes många föräldrar och vi fick också veta mer om DHB:s arbete. Det kändes självklart att vi skulle bli medlemmar i organisationen, som lyfte frågor runt våra barn och oss föräldrar.

Jag satt i DHB Mellerstas styrelse i flera år. När vi förstod att vår dotter hade flera svårigheter så gick vi över till DHB Flerhandikapp. Där satt jag som ordförande några år. Jag tyckte att vi skulle byta namn till DHB Flex. Man måste ju vara flexibel om man möter barn, ungdomar och vuxna med komplicerade flerk Funktionshinder! Jag sitter fortfarande som ledamot i DHB Flex.

Under 80-talet när det svenska teckenspråket hade blivit erkänt som undervisningsspråk var vi flera teckenspråkiga organisationer i Örebro, som kämpade för att det skulle finnas teckenspråkig barnomsorg också i vår kommun. Jag deltog aktivt i den kampen tillsammans med Inger Lindvall, som har varit förbundets ordförande och hedersmedlem. Tyvärr finns inte Inger med oss längre!

I slutet av 80-talet beslutades om att starta Kattungens förskola i augusti 1990, fritids fanns redan i närheten av Birgittaskolan. Inger var föreståndare de första åren och hon lockade mig att ta en förskollärartjänst. Så småningom lämnade hon över föreståndartjänsten till mig! Kattungens förskola, landets största teckenspråkiga, var det viktigaste vi hade arbetat fram!

Sorgligt nog så lade kommunen ner verksamheten efter 25 år! Vi hade en stor demonstration på Stortorget utanför Rådhuset. Jag instämmer visserligen i att lokalerna inte var ändamålsenliga, men tidigare hade det tagits fram fina ritningar för en ny förskolebyggnad i närheten av Birgittaskolan. Det skulle bli för dyrt, sa kommunen! Jag sörjer fortfarande!

Flera år tidigare hade jag gått vidare till att undervisa föräldrar, som kom från andra länder, i svenskt teckenspråk för god kommunikation med deras döva eller hörselskadade barn. Ett mycket roligt och kreativt arbete som stöttades av bland annat DHB!

Det vi idag behöver kämpa för är bra barnomsorg, skola, föräldrakurser, vuxenutbildning, boende, daglig verksamhet i goda teckenspråkiga miljöer.

Kämpa för ett nationellt kunskapscenter för teckenspråkiga målgruppers behov!

Sonia Strömberg, hedersmedlem

BO CARLSSON MINNESGÅVOFOND

Nu kan du söka medel från minnesfonden

1 SEPTEMBER – 15 OKTOBER 2026

Fondens medel ska användas för att främja döva ungdomar, hörselskadade ungdomar och ungdomar med språkstörning. Detta innefattar både enskilda personer och verksamheter.

Gåvofonden instiftades 1995. Inga särskilda ansökningshandlingar finns utan förbundsstyrelsen bestämmer tillfälle för utdelning baserat på fondens avkastning.

Ansökningsperioden för att söka medel från fonden är 1 september – 15 oktober.

Du skickar din ansökan till:

kansliet@dhb.se

Skriver "Ansökan Bo Carlsson" i ämnesraden.

Vi vill ha namn på den som skriver ansökan och kontaktuppgifter till denna, namn på person/företag/organisation som ansökan gäller, personnummer eller organisationsnummer, kort beskrivning av vad du söker för samt en övergripande ekonomi/budget.

Vi ser helst att våra beviljade medel ska användas på så sätt att det gynnar en större målgrupp.

Du behöver inte vara medlem i DHB för att söka medel ur Bo Carlssons minnesgåvofond.

Konfirmation på teckenspråk

Sommarkonfa 28/6–10/7 2027 är en konfagrupp för dig som går i klass åtta t.o.m gymnasiet. Konfirmationstiden är din tid för frågor, funderingar och nya erfarenheter av livet. Du lär dig nya saker och får träffa nya kompisar, teckenspråka om allt mellan himmel och jord. Undervisningen är kostnadsfri och helt på teckenspråk. Du är välkommen att anmäla dig var du än bor i Sverige, dina resor till Örebro står Svenska kyrkan för. Läs mer och anmäl dig senast 28/2 via QR-koden, eller: svenskakyrkan.se/orebro/konfateckensprak.

 Svenska kyrkan

ARVSFONDSPROJEKTET FRAMTIDSRO

Vad händer den dag jag inte längre finns där för mitt vuxna barn med funktionsnedsättning?

Den frågan står i centrum för Framtidsro, ett tvåårigt arvsfondsprojekt som ska ge stöd till föräldrar genom webbutbildning och studiecirkelmateriel. I den här intervjun berättar projektledare Hanna Kollberg och projektmedarbetare/kommunikatör Petra Liljeblad mer om arbetet.

FRÅGA 1:

Vilket behov såg ni som gjorde att ni startade Framtidsro?

Bräcke diakoni tog för drygt 10 år sedan fram materialet "När jag inte längre är med" som belyser de frågor som föräldrar till vuxna barn med funktionsnedsättning ofta ställer sig. Det finns flera dimensioner av föräldraskapet som kan öppna stora existentiella frågor och dessa måste få utrymme. Innehållet i det äldre materialet är bra och uppskattat men vi såg ett behov av förnyelse och fördjupning.

FRÅGA 2:

Vilka frågor eller funderingar möter ni oftast hos föräldrar till vuxna barn med funktionsnedsättning?

Vi vet av erfarenhet att många föräldrar är väldigt involverade i sina vuxna barns liv av olika anledningar, vilket medför en stor oro för vad som händer den dagen man inte längre är där. Det är vanligt att föräldrar känner en oro för glapp i samhällssystem och i en enkät som vi gjort är

det 78 % som inte känner en trygghet i att samhällets stöd till det vuxna barnet med funktionsnedsättning fungerar vilket säger något om de utmaningar som finns. De vanligaste frågorna handlar om:

ENSAMHET: Vem kommer att finnas där för mitt barn när jag är borta?

EKONOMI & TRYGGHET: Hur ska mitt barn klara sig ekonomiskt? Kommer mitt barn få det stöd hen behöver?

DET LILLA EXTRA: Vem kommer att se helheten, eller göra det där lilla som gör skillnad i vardagen?

Vår rapport "Min ömmaste punkt och största oro – vad händer sen?" (som går att beställa på Framtidsros webbplats) bygger på nästan 600 föräldrars berättelser och 10 djupintervjuer.

FRÅGA 3:

Vilken respons har ni fått från de anhöriga som tagit del av projektet hittills?

Vi har sett ett stort intresse för frågorna, bland annat genom de många enkätsvaren men vi har också fått

fin respons från de föräldrar vi mött i fokusgrupper, referensgrupper och andra sammanhang. Dessa möten bekräftar att det här är angelägna frågor som de flesta föräldrar till vuxna barn med funktionsnedsättning berörs av på ett eller annat sätt.

FRÅGA 4:

Hur hoppas ni att Framtidsro ska göra skillnad för anhöriga på sikt?

Det finns en tydlig efterfrågan på det nya materialet – både från föräldrar själva och från yrkesverksamma som arbetar med stöd till anhöriga. Vår förhoppning är att Framtidsro ska bidra till:

MER ÖPPENHET: Att fler vågar prata om de här frågorna, istället för att bära dem ensamma.

GEMENSKAP: Att föräldrar genom webbutbildningen eller studiecirkeln kan mötas, dela erfarenheter och känna igen sig i varandra.

TRYGGHET: Att materialet ska hjälpa föräldrar att närma sig svåra frågor i ett varmt och tillåtande format.

På sikt hoppas vi att Framtidsro ska ge föräldrar verktyg att planera för framtiden – och därmed en större känsla av lugn och tillförsikt.

**FRAMTIDSRO –
stöd för föräldrar till
vuxna barn med
funktionsnedsättning**
Bräcke diakoni,
Göteborg
[www.brackediakoni.se/
framtidsro/](http://www.brackediakoni.se/framtidsro/)

AKTUELL FORSKNING

Vad har teckenspråket för roll inom hörselhabiliteringen?

Ett nytt forskningsprojekt undersöker vilken roll svenskt teckenspråk har inom hörselhabiliteringen. Projektet är ett samarbete mellan Stockholms universitet och Institutet för språk och folkminnen (Isolf).

Nora Duggan
Biträdande lektor,
Stockholms universitet
Foto: Sören Andersson

Sebastian Embacher
Språkvårdare i svenskt
teckenspråk, Isolf
Foto: Mikael Lundgren

Tommy Lyxell
Språkvårdare i
svenskt teckenspråk, Isolf
Foto: Joachim Bago

Varför behövdes den här studien?

Hörselhabiliteringen är en av de första verksamheter som föräldrar kommer i kontakt med när det upptäcks att ett barn har en hörselnedsättning. Förutom utprovning av hörselhjälpmedel för barnet får föräldrar information och stöd kring barnets språkutveckling. Men ofta handlar det bara om barnets talspråksutveckling i svenska. Enligt språklagen ska döva och hörselskadade ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda svenskt teckenspråk, STS. Vi ville därför ta reda på vilken roll STS har inom hörselhabiliteringen och hur det fungerar i praktiken.

Hur gick ni tillväga och vad har ni kommit fram till?

Vi skickade ut en anonym enkät till personal som arbetar inom hörselhabiliteringen för barn och unga. Det som svarade var specialpedagoger, hörselpedagoger,

kuratorer, logopedier och teckenspråkslärare. Vi fick svar från 43 personer i 18 av Sveriges 21 regioner. Av svaren framgår det att kunskapen om STS och barns utveckling i STS varierar. Det finns också skillnader mellan regionerna när det gäller resurser och vilket stöd som erbjuds.

Var det något resultat som är särskilt viktigt att lyfta?

Det talas ofta om att STS får en sekundär roll och kommer in först när det talade språket inte bedöms räcka till. Många tycker att hörselhabiliteringen bör ha ett ansvar för att följa upp hur barn utvecklar STS. Samtidigt är en sådan uppföljning inte tydligt i verksamhetens uppdrag. Många av de som svarade på enkäten upplever att de saknar kompetens för att göra sådana bedömningar och ser gärna att det utvecklas mätverktyg för språkutveckling i STS som de kan använda.

Vad kan resultaten betyda för barn och familjer i praktiken?

Stödet kring STS kan se olika ut beroende på var familjen bor. Hörselhabiliteringen erbjuder undervisning i STS till föräldrar, men att stödja barnens språkutveckling i STS ingår inte i verksamhetens uppdrag. Det innebär att ett stort ansvar för barnets tidiga språkinläring läggs på föräldrarna, trots att de själva ofta håller på att lära sig språket. Här behövs ett tydligare ansvar hos hörselhabiliteringen, så att barn får mer likvärdiga möjligheter att utveckla STS från tidig ålder. Det skulle innebära att hörselhabiliteringen behöver skaffa sig kunskap om hur döva och hörselskadade barn utvecklar tvåspråkighet. För det är den verklighet som många barn möter när de växer upp och som föräldrarna behöver känna till.

Sommarens aktiviteter

Under sommaren har UMS genomfört två aktiviteter. Tillsammans med DHB Västra arrangerades en uppskattad dag i höghöjdsbanan på BUA. UMS Västmanland anordnade även bad och grillning i Västerås.

Under hösten planerar vi aktiviteter i fler delar av Sverige. Följ oss i sociala medier och bli medlem i UMS för att få information om aktiviteter i ditt område.

UMS påverkar politiken

UMS Riks har under året träffat representanter från flera politiska partier i Örebro och Västerås för att lyfta de utmaningar och behov som barn, ungdomar och unga vuxna med språkstörning/DLD möter i vardagen.

Samtliga partier deltog i samtal med oss och fick ökad kunskap om vad språkstörning/DLD innebär och vilka konsekvenser det finns för utbildning, social delaktighet och framtida möjligheter.

Vi lyfte särskilt fram att språkstörning/DLD är en vanligt förekommande neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF). Trots detta är kunskapen om språkstörning/DLD fortfarande låg, och diagnosen får ofta mindre uppmärksamhet än andra NPF-diagnoser.

Genom dialog med politiker vill UMS bidra till ökad medvetenhet, bättre stödinsatser och större förståelse för barn, unga och unga vuxna som lever med språkstörning/DLD.

Ny Lokalförening i Göteborg

I oktober startar vi en ny lokalförening i Västra Götaland med fokus på Göteborgsområdet. I samband med detta kommer vi även att uppmärksamma den internationella DLD-dagen.

Nytt och aktuellt på hemsidan

Besök gärna UMS hemsida! Där hittar du kontaktuppgifter till kansliet, aktuell forskning och rapporter om språkstörning/DLD samt stöd och råd för olika målgrupper, från medlemmar och anhöriga till lärare, arbetsgivare och andra yrkesverksamma.

På hemsidan hittar du även information om kommande aktiviteter, nyheter från föreningen, våra lokalföreningar, pågående projekt och hur du kan engagera dig i vårt arbete för ökad kunskap och bättre villkor för personer med språkstörning/DLD.

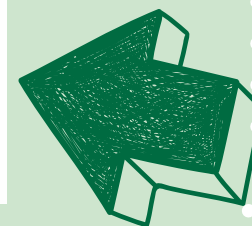
Bekräfta
medlemskap
i UMS

Notiser &
lästips
från DHB!

BOKTIPS

Habilitering & Hälsa har samlat böcker om olika funktionsnedsättningar och om att leva med eller nära en funktionsnedsättning. Här finns bland annat tips för barn, unga, föräldrar, syskon och andra intresserade.

HÄNG MED OSS

Här delar vi nyheter, tips, aktiviteter och annat som händer i DHB. Hitta oss på Facebook och Instagram → @riksförbundetdhd

GÅLÖLÄGRET SOMMAREN 27

Konfirmation för unga med eller utan behov av särskilt stöd

Ett integrerat konfirmandläger som har en tydlig struktur och extra många ledare för att skapa trygghet och gemenskap för alla deltagare. Det här ingår:

- Tre veckors läger i Nora med start 15 juni.
- Undervisning, friluftsliv och skapande aktiviteter.
- Konfirmation i Högalidskyrkan 4 juli 2027.

Vi välkomnar ungdomar mellan 14 och 19 år. Lägre passar både dig som inte har behov av särskilt stöd och dig som har exempelvis Downs syndrom, CP-skada eller en NPF-diagnos.

Info: maja.inde@svenskakyrkan.se, 073-529 89 08

VÄLKOMMEN TILL GÅLÖCAFÉ!

Gålöcafé är en mötesplats för ungdomar och unga vuxna med anknytning till Gålölägret – men även andra är välkomna. Här finns plats för gemenskap, samtal och aktiviteter i en inkluderande miljö där personer med och utan behov av särskilt stöd möts.

Hösten 2026 ses vi söndag 22 november, gudstjänst kl 11.00 och Gålöcafé kl 12.00–13.30. Efter gudstjänsten fikar vi och gör någon aktivitet i församlingshuset. Vi planerar även en utflykt under hösten och i december går vi på julkonsert.

Info: maja.inde@svenskakyrkan.se, 073-529 89 08. Adress: Högalidskyrkan, Högalids kyrkväg 21.

svenskakyrkan.se/hogalid
08-616 88 00

Svenska kyrkan

Högalids församling

PÅ GÅNG: ÖSTRA

Genomförda aktiviteter

ACCROPARK HÖGHÖJDSBANA LIDA FRILUFTSOMRÅDE 31 MAJ

Vi var ett stort gäng som styrde kosan mot Lida och Accropark på vårens sista dag, även om det kändes mer som en högsommardag, och vädret var perfekt för en utomhusaktivitet. Accroparken är en höghöjdsbana där äventyret har flyttat upp bland trädkronorna, men det finns även gott om äventyr i knähöjd. Först fick vi alla hjälp med att spänna på oss en klättersle, sedan utbildning i hur man klickar fast säkerhetskarbinerna i banan. Efter det började resan mellan tallarna, via hängbroar, nät, kluriga balansgångar och ziplines. Det bästa med Lida Accropark är att anläggningen är byggd för alla nivåer av mod. Banorna är färgkodade på samma sätt som skidbackar. Man kan börja mjukt och marknära på de gröna banorna för att hitta balansen (och självförtroendet), för att sedan utmana överlevnadsinstinkten på de svarta banorna som sträcker sig högt över marken. Det blev en lyckad dag, fylld av alla de rätta ingredienserna: vackert väder, pirrande spänning och avslutning i det gröna med medhavd mat och dryck.

FAMILJELÄGER

ASTRID LINDGREN'S VÄRLD 7 – 9 AUGUSTI

Helgen den 7-9 augusti samlades ett stort antal familjer från DHB Östra och DHB Mellersta för en gemensam helg på Astrid Lindgrens värld i Vimmerby. Det blev en helg fylld med teaterföreställningar och lek med Astrid Lindgrens alla karaktärer.

Vi var totalt 86 deltagare som bodde i den pittoreska stugbyn inne på området med små fina stugor i pastellfärger och gott om lekplatser där barnen lekte långt efter att solen gått ner. Under lördagen och söndagen fick vi kliva in i Astrids sago-värld med rumpnissar, balansgång på skoltak, eldsprutande drakar och paltsmet som ställer till det.

Vi hade långa soliga sensommardagar och ljumma kvällar som bjöd på både tipspromenad runt stugbyn och spontanlek och umgänge.

Alla deltagare hade fått ett program i förväg med tider för de teckenspråkstolkade föreställningarna. Tolkarna hade tilldelats både kostym, karaktärer och regi och för de som behövde fanns det hörslingor att låna.

Personalen på ALV var väldigt tillmötesgående och skådespelen pågick även utanför de ordinarie föreställningarna, vilket bidrog till en inkluderande atmosfär. Det blev en mycket uppskattad aktivitet och ett fint samarbete med DHB Mellersta.

SIMSKOLA

Simundervisningen har nu kommit i gång i Bergshamra, den genomförs i samarbete med Vattenhuset.

Simskolorna hålls på söndagar i varma bassänger, där varje barn har med sig en förälder i vattnet. Detta ger förutsättning för bättre koncentration och möjlighet till tydlig kommunikation.

Kommande aktiviteter

DAGSUTFLYKT TILL BIRKA 5 SEPTEMBER

I skrivande stund laddar vi upp för vårt på besök på Birka. Vi åker med båt från Klara Mälarstrand och mitt på dagen samlas vi för en gemensam lunch på Vikingakrogen Särimer vid Mälarens strand. Dagen avrundas med en privat guidad visning bland fornlämningarna på Birka.

DLD-DAGEN 16 OKTOBER 2026

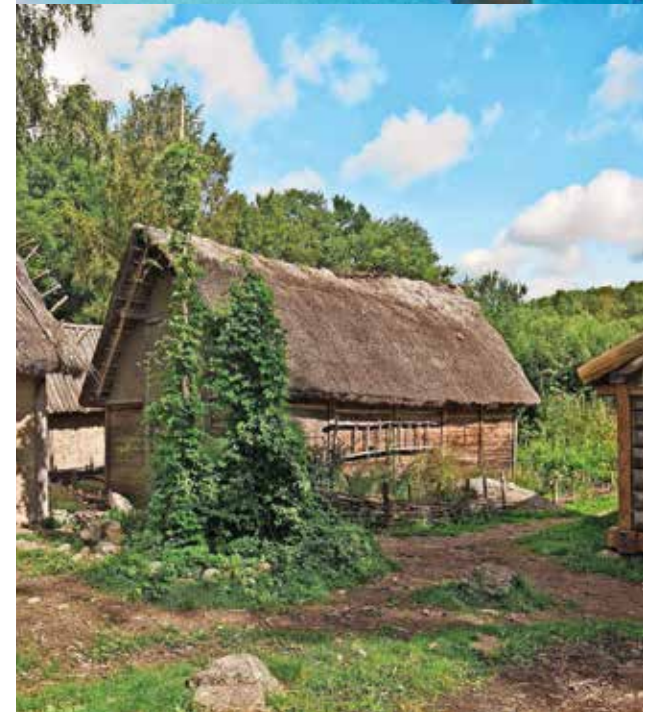
Tillsammans med UMS (Unga med Språkstörning) uppmärksammar vi DLD-dagen (Developmental Language Disorder). Årets tema "TILLSAMMANS FÖR DLD" hyllar gemenskap och samhörighet – och vad passar då bättre än att samlas för en härlig bowlingkväll på Tolv Stockholm!

POLISMUSEET 17 OKTOBER 2026

I samarbete med UHiS (Unga Hörselskadade i Stockholm) besöker vi Polismuseet. Här kan du vandra i polisernas fotspår, från 1850 till idag. Museet erbjuder aktiviteter och utställningar som passar hela familjen.

TECKENSPRÅKSKURS PAPPOR 14 – 15 NOVEMBER

I samarbete med TUFF (Teckenspråksutbildning För Föräldrar) anordnar DHB Östra en teckenspråkshelg på Djurönäsets kursgård i Stockholms skärgård. Denna helgkurs i teckenspråk erbjuds vartannat år för mammor och vartannat år för pappor. I år är det pappornas tur.

PÅ GÅNG: VÄSTRA

Genomfärda aktiviteter

TECKEN & SPRÅKLÄGER 2026

ISABERG, VECKA 32

Detta var mitt första läger som en av ledarna, har varit barnledare i 4 år innan. Det var också det första lägret utan Marie. Jag ska inte ljuga – det var med viss nervositet som jag sa ja. Inte för att jag på något sätt skulle vara Marie, utan för att jag visste vilket enormt arbete som ligger bakom för att få det här lägret att flyta på. Och när jag säger enormt, då menar jag verkligen enormt. Alla ledare har planerat, skapat material, bokat och avbokat, räknat på hur många som ska äta frukost, lunch och middag, bokat stugor, skapat barngrupper, haft barnledarträffar, bidrag har sökts och mycket, mycket mer. Ja, det har blivit några fler sena kvällar än vi kanske hade önskat. Men varje sekund av det arbetet är så värt det när man ser barnen få känna sig inkluderade på ett sätt som kanske inte alltid är möjligt under årets andra 51 veckor.

Barnledarna gör ett magiskt jobb för att alla barn ska kunna vara med utifrån sina egna förutsättningar och villkor. Det är verkligen något alldeles extra att få se. Visst har allt inte alltid blivit exakt som planen var – men det har gått bra ändå.

Vissa justeringar får man helt enkelt räkna med. Genom respektfulla samtal med både föräldrar och ledare har vi tillsammans hittat lösningar när det behövs. Och vet ni vad? Jag är så otroligt stolt över oss alla som gjorde det här lägret möjligt. Nu är det dags att börja planera för Tecken- och språkläger 2027!

Åsa Holmeby Sundkvist

KLÄTTRING I BUA-SKOGEN

18 JULI

En dag högt över marken i BUA-skogen Den 18 juli samlades ungdomar från DHB Västra & UMS för en dag tillsammans i BUA-skogen. På schemat stod höghöjdsbana. Det är ju en sak att stå på marken och titta upp på alla hinder – en helt annan sak att faktiskt klättra upp bland träden! Dagen började med att få på säkerhetsutrustningen och gå igenom hur allt fungerade. Sedan var det bara att sätta igång. Det blev en hel del klättrande, balanserande och olika hinder att ta sig igenom. Vissa delar kändes enkla, medan andra fick man fundera lite extra på innan man vågade ta steget. Efter några timmar bland träden var det dags för lunch. Då väntade grillning, vilket smakade extra gott efter allt klättrande. Det blev en riktigt härlig dag med DHB Västra & UMS.

Kommande aktiviteter

GLASBLÅSNING / FÖRELÄSNING OCH GENOMGÅNG AV HLR/KRISBEREDSKAP MM. 19 SEPTEMBER, LIMMARED

Du får testa att forma glasmassa över 1000 grader varm, blåsa din egen skapelse och se hur glödande lava blir till något vackert. Efter det får vi lyssna till Zanna från Civilförsvaret, som på ett spännande och lättfattat sätt berättar om hur vi kan vara förberedda när det oväntade händer.

Hur klarar man sig utan el? Vad ska man ha hemma? Och vad gör man när mobilen inte funkar? Vi delar oss i 2 grupper och då ena gruppen blåser glas lyssnar den andra på Zanna.... och sen byter vi.

KLÄTTRA PÅ KLÄTTERVÄGG I KUNGSBACKA

3 OKTOBER

Oavsett om du klättrat tidigare eller vill prova något helt nytt är detta en aktivitet för dig. Kom och utmana dig själv, heja på kompisarna och ha en riktigt rolig dag tillsammans! Vi ses på väggen – hur högt vågar du klättra?

HALLOWEEN PÅ DAFTÖ

31 OKTOBER – NOVEMBER

När mörkret sänker sig över Daftö smyger piraterna fram ur skuggorna...Följ med på en Halloweenkväll i Piratbyn, där lyktor fladdrar, havsvinden ylar och inget är riktigt som vanligt. Spökrunda bland pirathyddor, kusliga utmaningar, piratfika som bubblar och ryker – och kanske möter du Kapten Svartskäggs förlorade besättning...Kom utklädd (om du vågar) – det blir kusligt kul!

TECKENSPRÅKSHELG

14 – 15 NOVEMBER, KUNGSBACKA

Teckenspråkshelg för alla vuxna och ungdomar.

PÅ GÅNG: MELLERSTA

Genomförda aktiviteter

EN FANTASTISK DAG TILLSAMMANS PÅ PARKEN ZOO!

Lördag 23 maj strålade solen från en klarblå himmel och hela dagen fylldes av skratt, nyfikenhet, gemenskap och många härliga möten. Under dagen fick vi ta del av en uppskattad teckenspråkstolkad djurvisning, där både barn och vuxna kunde följa med och lära sig mer om djuren på ett tillgängligt och inkluderande sätt. Barnen fick dessutom vara extra delaktiga när de tillsammans med personalen fick fylla mat i bollar som sedan kastades in till djuren. Det blev en spännande upplevelse och många nyfikna blickar när djuren upptäckte att det var dags för mat. Vi åt lunch tillsammans, pratade, umgicks och fick möjlighet att lära känna varandra lite bättre. Efter lunchen fortsatte många vidare till karusellerna, där det bjöds på både fart, pirr i magen och många glada skratt. Ett stort tack till alla fantastiska medlemsfamiljer som var med och gjorde dagen så lyckad!

FULL FART I SOMMARVÄRMEN!

Den 27 juni var vi på Lådbilslandet i Nykvarn, en dag fylld av skratt och äventyr. Barnen körde lådbilar, traktorer och minotocrossar på löpande band. Det blev även åkturer med karusell, tåg och flotte samt bus på äventyrsbanan. Mitt på dagen tog vi en välbehövlig paus för en gemensam lunch tillsammans – en toppendag för både barn och vuxna!

FAMILJELÄGER I ASTRID LINDGRENS VÄRLD!

Helgen den 7–9 augusti fylldes Astrid Lindgrens värld av skratt, äventyr och teckenspråk när 85 medlemmar från DHB Mellersta och DHB Östra samlades för familjeläger. Under helgen fick vi möta Pippi, Emil, Ronja och Bröderna Lejonhjärta i teckenspråkstolkade föreställningar. Tolkarna blev en del av berättelserna och gjorde magin tillgänglig även för våra teckenspråkiga familjer. Mellan föreställningarna fylldes dagarna av parkens alla äventyr, gemensamma måltider, tipspromenad och quiz. Framför allt blev det en helg fylld av gemenskap, familjetid, skratt och fina minnen.

Stort tack till alla fantastiska familjer som var med och gjorde helgen så magisk!

Kommande aktiviteter

OKTOBER: Teckenspråkstolkad bio på Bio Roxy, Örebro.

Lördag 3 okt kl. 15.00/kl. 15.15.

NOVEMBER: Jump Yard med lunch, Linköping.

Lördag 28 november.

MARS 2027:

Skidresa teckenspråkstolkad skidskola, Säfsen, vecka 10.

JULI/AUGUSTI 2027:

Tomteland, Dalarna teckenspråkstolkade föreställningar. Vecka 30.

PÅ GÅNG: SÖDRA

TUMLARSAFARI

Den 31 juli gav sig DHB Södra ut på tumlarsafari med RIB-båt längs kusten utanför Höganäs, runt Kullabergs udde. Det blev en fartfylld tur där båten flög över vågorna och adrenalinet stundtals rusade i kroppen! Vi såg visserligen inga tumlare, men det gjorde inte så mycket. Guiderna bjöd på roliga anekdoter och historier från kustens byar, och vi fick många goda skratt på vägen. Med våtdräkter och trygga guider kändes utflykten både säker och spännande. En magisk dag som vi fick dela tillsammans med flera familjer!

SOMMARTEATER

Varje år brukar Ystads sommar-teater bjuda på egna tolkningar av klassiker. Varje år, vid ett tillfälle, har föreställningen teckenspråkstolkat med sig på scenen. I år hände det den 8 juli då var det en föreställning om Oliver Twist. DHB Södra ville ge medlemmar möjlighet att få se teckentolkade föreställningen. Med mycket musik, humor och bäst av allt med fantastiska teckenspråkstolkare. Värt att nämna att tolkarna som stod på scenen arbetade helt ideellt, då menar jag att de inte får lön vare sig från Tolkcentralen eller någon faktura skickas ut. Nej, faktiskt så arbetade de helt ideellt och det gör de varje år. Jag tror det är 6:e år på raken de ställt upp. Helt underbar stämning var på denna kväll!

PÅ GÅNG: SÖDRA NORRLAND

HEJ! JAG HETER THYRA LINDSTRÖM

och är barndomsdöv, född i Övik, och bor numera i Härnösand. Är uppväxt under oralismen, vilket innebär att jag inte hade något språk alls under mina första sju år! Alla säger de sju vita åren men själv säger jag sju mörka år då jag själv upplever ordet vit som en positiv färg. Är utbildad förstadielärare tillika teckenspråkslärare/teckenspråkskonsult och har fortfarande företaget "Fria Händer" kvar.

Min roll inom DHB är att som ledamot, sammanföra Y-läns dövas förbund (Västernorrlands dövas länsförbund) där jag sitter som ordförande i många år. Jag tycker att det är otroligt viktigt för oss vuxna döva att delge föräldrarna som har döva, hörselskadade, barn med CI och barn med språkstörning en inblick och en positiv inställning till dövas kultur och identitet osv. DHB är ett VIKTIGT förbund som jobbar för att barn ska ha rätt till deras språk, alltså teckenspråk, och där har vi vuxna döva ett ansvar att stödja och bistå föräldrarna och anhöriga som ser till att deras barn får tillgång till TECKENSPRÅK. Även är det viktigt att DHB, både föräldrarna och deras barn får träffa oss vuxna döva och leva in i vår kultur.

Den viktigaste frågan för mig är: TECKENSPRÅKET - I ALLA, ALLA, ALLA SAMMANHANG oavsett bakgrund, situationer och möjligheter. För mig som har upplevt barnomens uppväxt utan språk blir jag SÅ LYCKLIG när jag ser småbarn och även större som tecknar! Även att få se föräldrarna teckna till sina döva barn, teckna med sina döva barn! Mitt hjärta sväller så otroligt då. Även spelar attityden en stor roll! Teckenspråket är ej lätt att lära sig men det viktigaste är en POSITIV ATTITYD TILL TECKENSPRÅK!

Har jag något favorittecken? Hm! Jag har många favorittecken så det är inte lätt men det viktigaste för mig är bland annat GAMMELFARMOR! Är oerhört stolt över mina tre barnbarnsbarn så tecknet GAMMELFARMOR är ljuvligt! Annars är själva tecknet TECKENSPRÅK mitt andra favorittecken.

Thyra Lindström

SPRÅK STÖRNING

ANSÖK OM MERKOSTNAD HOS FÖRSÄKRINGSKASSAN FÖR DIN LOGOPED- BEHANDLING

Det finns möjlighet att ansöka om merkostnad hos Försäkringskassan för logopedbehandling för dig med språkstörning. Vi har fått veta att personer med språkstörning (vuxna) fått merkostnadsersättning för behandling hos privat logoped.

MERKOSTNADERSÄTTNING betalas ut av Försäkringskassan och är ersättning för kostnader som personer med funktionsnedsättningar har pga sin funktionsnedsättning.

Enligt Försäkringskassan (FK) kan du ha rätt till merkostnadsersättning om det här stämmer in på dig:

- Du har en funktionsnedsättning som kommer att finnas kvar minst 1 år
- Försäkringskassan bedömer att dina kostnader kan räknas som merkostnader
- Dina sammanlagda merkostnader är minst 14 800 kronor per år
- Du har fyllt 18 år
- Du är försäkrad i Sverige

Om du vill söka merkostnadsersättning för behandling hos privat logoped krävs bl.a. en vårdplan från läkare, som visar på behovet av den behandling man söker merkostnad för. Skicka också med utredningen av din språkstörning, intyg från logoped, och en nedskriven planering för behandlingen. Planeringen ska tex beskriva

hur många behandlingstillfällen du behöver och vilken kostnaden blir. Handläggningstiden, innan du får beslutet kan tyvärr vara flera månader lång. Du kan läsa mer om merkostnadsersättning på Försäkringskassans hemsida.

OROANDE FÖRÄNDRINGAR I SPSM:S ARBETSSÄTT

DHB språkstörning har medverkat till en skrivelse av Riksförbundet DHB till SPSM efter att vi fått veta att SPSM lägger ner de delar av sin verksamhet som räknas som hälso- och sjukvård eftersom en juridisk utredning visat att SPSM inte har författningsstöd för detta. Det innebär att SPSM inte kommer att göra några logoped- eller psykologbedömningar

i sina specialpedagogiska utredningar och de kommer heller inte att träffa barn inom ramen för SPSM Resurscenter Tal och Språk.

Efter en intern utredning som beräknas vara klar i oktober. Tar SPSM ställning till om man ska ta vidare frågeställningar om framtida arbetssätt till regeringen. Sammantaget kan hela

denna process ta allt ifrån månader till år. Under tiden hänvisar SPSM till kommunerna och regionerna.

I skrivelsen lyfter vi att vi ser att förändringarna får mycket allvarliga konsekvenser för våra målgrupper och att hänvisningen till regioner och kommuner är orimlig. Barn med enbart språkstörning tas t.ex. oftast

inte emot alls av regionerna. SPSM:s bredd och djup i kunskap om diagnoser finns inte i regioner och kommuner idag. För att våra barn ska få den utbildning de har rätt till anser vi att SPSM ska fortsätta med tidigare arbetssätt, med fullständiga utredningar i egen regi. Hela skrivelsen kan läsas på hemsidan.

FLEX

Den 14 maj firas svenska teckenspråkets dag!

Från vänster:
Sonia Strömberg,
Ing-marie Lindsköld,
Lena Fernström

Den 14 maj 1981 nämnde riksdagen för första gången det svenska teckenspråket. Det sågs som ett erkännande av språket. Därför firas Svenska teckenspråkets dag den 14 maj på många platser runt om i vårt land.

TECKENSPRÅK har funnits i alla tider, så länge det har funnits döva människor. När det uppstod ett språk som kan kallas svenska teckenspråket är svårt att avgöra, men när dövskolor grundades under 1800-talet skapades större kontaktytor och grunden för det svenska teckenspråket lades. Det finns inte bara ett teckenspråk i världen utan varje land har sitt teckenspråk.

Av dem som har det svenska teckenspråket som modersmål är alla inte döva. Även personer med hörselnedsättning och hörande personer - framför allt barn till teckenspråkiga - kan tillägna

sig svenskt teckenspråk i tidig ålder.

Under lång tid bedrevs undervisning i dövskolor på talad svenska och teckenspråk fick inte användas! Efter att svenskt teckenspråk hade erkänts infördes en ny läroplan för specialskolan och svenskt teckenspråk tilläts åter i undervisningen!

Teckenspråkets dag firades i år redan den 13 maj, för att det var helgdag den 14 maj. Det firades bland annat på Kulturkvarteret i Örebro nästan hela dagen, med många aktiviteter för såväl barn som vuxna. Många utställare inom det tecken-

språkiga området fanns på plats.

Många människor kom och umgicks och deltog i aktiviteterna! Under dagen gavs det flera intressanta föreläsningar och aktiviteter inom den teckenspråkiga kulturen.

Vi från DHB Flex och DHB Mellersta hade ett gemensamt utställningsbord med diverse information, både skriftligt, muntligt och självklart på svenskt teckenspråk!

Personal från DHB:s kansli var också med på förmiddagen och tog en hel del bilder.

Popcorn producerades och lockade många nyfikna med sin doft!

Vi hann under dagen berätta en hel del om vårt intressepolitiska arbete och våra aktiviteter!

Vi ser fram emot nästa års firande av Svenska teckenspråkets dag och hoppas att fler intresserade dyker upp och deltar i det teckenspråkiga umgänget och aktiviteterna!

Enligt uppdrag
Sonia Strömberg och
Ing-Marie Lindsköld

Vill du också synas här?

Kontakta:
johanna.eklof@dhb.se

Följ oss!

Du gillar väl oss på Facebook, Instagram & LinkedIn?

Vi stödjer DHB:s verksamhet:

ORD AF ASTRID FRYLMARK

www.spraklek.se
www.ordaf.se

RTB REVISION

Box 1815, 702 23 ÖREBRO
Fabriksg. 54 B
Tel 019-14 04 40
www.rtbrevision.se

TECKENPEDAGOGERNA

info@teckenpedagogerna.se

HAR DU TIPS PÅ EN ARTIKELSERIE ELLER VAD VI SKA SKRIVA OM I DIALOG?

KONTAKTA:

johanna.eklof@dhb.se

HAR DU DHB MEDLEM FLYTTAT, BYTT MEJL ELLER TELEFONNUMMER?

Uppdatera dina uppgifter på din sida i vårt medlemsregister. "Min sida" på www.dhb.se/medlem
Inloggningsuppgifter är den mailadress du registrerade vid medlemsansökan. Har du glömt lösenordet – skapa ett nytt och tryck på länken "Glömt lösenord?"

Behöver du hjälp?

Kontakta kansliet@dhb.se

VIA DENNA
QR-KOD KAN DU
BESTÄLLA DESSA
OCH ANDRA
MATERIAL
FRÅN DHB.

IBLAND LÅTSAS JAG ATT JAG FÖRSTÅR

- EN BOK OM ELEVER MED SPRÅKSTÖRNING

Vi använder språket för att kommunicera och uttrycka tankar och idéer. Med språket resonerar vi, löser problem och reder ut konflikter. Men vad gör vi när detta inte fungerar? I boken "Ibland låtsas jag att jag förstår" träffar vi barn, deras föräldrar och lärare som berättar om hur kommuner och skolor har organiserat undervisningen och den sociala miljön så att det blir bra för barnen. Boken vänder sig till föräldrar, pedagoger och andra som möter barn med språkstörning och ger kunskap om hjälpmedel och om de särskilda svårigheter som eleverna har. Boken innehåller också tankar och råd om bemötande av barn med språkstörning.

PRIS: 150 KR + FRAKT

Målet med arvsfondsprojektet Mellan två världar (2022–2025) var att lyfta unga hörselskadades röster om hur det är att leva mellan den hörande och teckenspråkiga världen. Detta resulterade i en bok, broschyrer, föreläsningar, inspelade föreläsningar och informationsfilmer utifrån olika teman på ämnet: Anhöriga, Skola, Fritidsintressen, Arbete, Myndigheter och samhällsviktiga organisationer och Vård och audionomer.

SAMTLIGA MATERIAL
GÅR ATT SE, LADDAS
NER ELLER BESTÄLLAS
FRÅN VÅR HEMSIDA.
SE QR-KOD:

SPRÅKSTÖRNING HOS BARN OCH UNGA I SKOLÅLDERN

Informationsskrift som i första hand vänder sig till föräldrar och andra närstående. Anna-Karin Arnald leg. logoped ger svar på de vanligaste frågorna om barn med språkstörning under skoltiden. Skriften tar upp innebörd och konsekvenser i skolan och ger tips på vad man som förälder och personal i skolan kan göra för att underlätta för barnet.

PRIS: 30 KR + FRAKT

SPRÅKSTÖRNING I KOMBINATION MED FLERSPRÅKIGHET

Eva Kristina Salameh leg logoped ger svar på de vanligaste frågorna om flerspråkiga barn med språkstörning. Skriften tar bland annat upp flerspråkig språkutveckling, språkstörning i kombination med flerspråkighet, utredning och bedömning, intervention och föräldras roll.

PRIS: 30 KR + FRAKT

Avsändare:
DHB Dialog
Slottsgatan 13A
703 61 Örebro

Vi på Riksförbundet DHB
önskar ER ALLA en
fin höst!

Besök oss gärna på:
<https://www.facebook.com/dhbriks>
www.instagram.com/riksforbundetdhdh